

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 2.5.2025
Málsnúmer: 202503-0087
IAS/LA

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg, matsáætlun.

Vísað er til erindis frá Skipulagsstofnun, dagsett 31. mars 2025, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar um matsáætlun vegna vindorkugarðs við Dyraveg í Ölfusi.

Orkuveitan áformar að byggja vindorkugarð við Dyraveg á Mosfellsheiði í Ölfusi. Gert er ráð fyrir að uppsett afl verði allt að 108 MW og að fjöldi vindmylla geti orðið allt að 15. Miðað við það yrði afl hvernar vindmyllu allt að 7,2 MW. Hæð vindmylla getur verið frá 160-210 metrar. Framkvæmdasvæðið við Dyraveg er 7,2 km² auk tiltölulega rúms beltis umhverfis mögulegar leiðir jarðstrengs frá vindorkugarði að tengivirki og mögulegar vegtengingar.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér matsáætlunina og telur að hún taki til helstu þátta sem leggja þarf mat á en stofnunin vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

Í kafla 2.4 Rammaáætlun í matsáætluninni er fjallað um frumvarp til laga um breytingu á lögum um verndar- og orkunýtingaráætlun, nr. 48/2011 sem var lagt fram til Alþingis 27. mars 2024.

Í 5. grein frumvarpsins er fjallað um sérstaka málsmeðferð tiltekinna virkjunarkosta í vindorku í þágu orkuskipta og kolefnishlutleysis þar sem sett eru fram fjögur skilyrði. Uppfylli virkjunarkostir skilyrðin að mati ráðherra, að lokinni kynningu, getur hann tekið ákvörðun um að virkjunarkosturinn sæti ekki frekari meðferðar innan verndar- og orkunýtingaráætlunar en sé vísað til ákvörðunar hjá viðkomandi sveitarfélagi og öðrum stjórnvöldum. Skilyrðin eru eftirfarandi:

- „Virkjunarkosturinn mun stuðla að því að ná markmiðum stjórnvalda um orkuskipti og kolefnishlutleysi [...]“
- „Virkjunarkosturinn er innan landsvæðis sem almennt telst hafa verið raskað af mannavöldum.“
- „Virkjunarkosturinn er ekki talinn rýra um of mikilvæga verndarhagsmuni svæða sem njóta verndar að lögum né annarra nærliggjandi svæða sem njóta sérstöðu á landsvísi [...]“
- „Virkjunarkosturinn er ekki á svæði þar sem mikið er um villta fugla sem metnir eru í hættu eða verulegri hættu á vástum eða fuglategundir með hátt eða mjög hátt verndargildi.“

Náttúrufræðistofnun tekur ekki undir það mat Orkuveitunnar að öll framangreind skilyrði eigi við um vindorkugarð við Dyraveg því að fyrirhugað virkjanasvæðið er innan landsvæðis sem er lítt raskað af mannavöldum og ekki er á þessu stigi hægt að fullyrða án frekari rannsókna að á svæðinu séu ekki mikið

um villta fugla sem metnir eru í hættu eða verulegri hættu á válistum eða fuglategundir með hátt eða mjög hátt verndargildi.

Náttúrufræðistofnun telur að ein mestu umhverfisáhrif vindorkuvera séu á landslag og víðerni. Í umhverfismatsskýrslu verða skoðuð samlegðaráhrif tveggja fyrirhugaðra og nálægðra vindorkuvera, Mosfellsheiðarvirkjun I og II, sem eru nú til umfjöllunar í Rammaáætlun. Gera þarf grein fyrir áhrifum á landslag sem snýr að þéttleika vindorkuvera, ásamt heildarfjölda og hæð vindmylla. Einnig þarf að gera grein fyrir sýnileika og landslagsáhrifum á svæði sem eru á náttúruminjaskrá, t.d. Þjóðgarðurinn og heimsminjasvæðið á Þingvöllum.

Í matsáætluninni er stuðst við kortlagningu David C. Ostman o.fl. (2021) á óbyggðum víðernum en Náttúrufræðistofnun leggur til að einnig verði horft til víðernakorts á vef Loftmynda ehf (www.map.is) sem gert var undir stjórn Steven Carver hjá WRI við háskólann í Leeds í Englandi.

Náttúrufræðistofnun telur að í umhverfismatsskýrslu þurfi að gera grein fyrir náttúruvá þar sem framkvæmdasvæðið er í nálægð brotabeltis tveggja virkra megineldstöðva, Hengils og Brennisteinsfjalla.

Að lokum bendir Náttúrufræðistofnun á að stefnumótun íslenskra stjórnvalda um uppbyggingu vindorkuvera er ekki lokið en frumvarp og þingsályktunartillaga þess efnis var til umfjöllunar á Alþingi vorið 2024 en hlaut ekki fullnaðarafgreiðslu. Fyrirkomulag málsmeðferðar á vettvangi orku- og nýtingaráætlunar (Rammaáætlunar) og svæðisbundið mat á landsvísu um hvar vindorka eigi erindi og hvar ekki, er meðal þess sem stefnumótunin fjallar um. Á meðan málið er enn óafgreitt ríkir ákveðin óvissa um hvaða forsendur skal horfa til við ákvarðanatöku um vindorkuver og útfærslu þeirra hverju sinni.

Virðingarfyllst,

Ingvar Atli Sigurðsson

jarðfræðingur